

10.Sınıf COĞRAFYA 2.Dönem 1.Yazılı

Yazilidayim.net - Masalcidede.com

Soru 1 (Yerleşme Fonksiyonları): Bir şehrin "küresel etkisi" ile "fonksiyonel özellikleri" arasında nasıl bir bağ vardır? New York ve Tokyo gibi şehirleri "finans" fonksiyonu üzerinden değerlendirerek açıklayınız. **Cevap:** Bir şehrin fonksiyonu ne kadar özelse ve dünya çapında bir ihtiyaca cevap veriyorsa küresel etkisi o kadar artar. New York ve Tokyo, dünya borsalarının ve dev şirketlerin yönetim merkezidir. Buralardaki finansal kararlar tüm dünyayı etkilediği için bu şehirler küresel ölçekte "finans merkezleri" olarak kabul edilir.

Soru 2 (Yerleşme Fonksiyonları): Türkiye'nin idari merkezi olan Ankara'nın fonksiyonel gelişimi ile ulaşım ağlarının kesişme noktasında bulunan Eskişehir'in gelişimini karşılaştırınız. **Cevap:** Ankara, başkent olması nedeniyle "idari" fonksiyonuyla büyümüş, buna bağlı olarak hizmet sektörü gelişmiştir. Eskişehir ise demiryolu ve karayolu ağlarının merkezinde olmasıyla "ulaşım ve ticaret" fonksiyonuyla ön plana çıkmış, sonrasında eğitim fonksiyonuyla bir öğrenci şehrine dönüşmüştür.

Soru 3 (Ekonomik Faaliyetlerin Özellikleri): Aşağıdaki meslek gruplarını ekonomik faaliyet sektörlerine göre sınıflandırınız: A) Balıkçılık yapan bir kaptan B) Otomobil fabrikasında çalışan bir işçi C) Bir reklam ajansında veri analisti olarak çalışan kişi **Cevap:** A) Birincil (Doğadan doğrudan alım), B) İkincil (Ham maddeyi işleme/İmalat), C) Dördüncül (Bilgi işleme/Veri yönetimi).

Soru 4 (Ekonomik Sektörler): Birincil ekonomik faaliyetlerin (tarım, hayvancılık) gelişmiş yöntemlerle (intensif tarım) yapılması ile geleneksel yöntemlerle (ekstansif tarım) yapılması arasındaki farkın, ülkenin gelişmişlik seviyesiyle olan ilişkisini açıklayınız. **Cevap:** Gelişmiş ülkeler az iş gücüyle, makine ve teknoloji kullanarak (intensif) birincil faaliyetlerden yüksek verim alırlar. Gelişmemiş ülkelerde ise tarımda çalışan insan sayısı çok fazladır ancak verim düşüktür. Dolayısıyla sektörde çalışan sayısının az olması, o ülkenin geri kaldığını değil, teknolojiyi kullandığını gösterir.

Soru 5 (Sektörler ve Gelişmişlik): "İkincil ekonomik faaliyetler (sanayi)" bir ülkenin kalkınmasında neden bir köprü görevi görür? Hammadde ihraç eden bir ülke ile işlenmiş ürün ihraç eden bir ülkeyi karşılaştırarak açıklayınız. **Cevap:** Sanayi, ham maddeye değer katar. Ham maddeyi (Örn: pamuk) doğrudan satan bir ülke az kazanırken; onu işleyip tekstil ürünü (Örn: elbise) olarak satan ülke çok daha yüksek gelir elde eder. Sanayileşme, bir ülkenin ekonomik bağımsızlığını ve kalkınma hızını artıran temel sektördür.

Soru 6 (Türkiye Ekonomisi): Türkiye'de sanayi sektörünün Marmara Bölgesi'nde (İstanbul-Kocaeli-Bursa hattı) yoğunlaşmasının nedenlerini "ulaşım" ve "pazarlama" olanakları çerçevesinde çıkarım yaparak açıklayınız. **Cevap:** Marmara Bölgesi, geniş iç pazara (nüfus) yakın olmasıyla "pazarlama" avantajına; limanları, demiryolları ve Avrupa'ya olan yakınlığıyla da "ulaşım/lojistik" avantajına sahiptir. Bu imkanlar, ham maddenin fabrikaya gelmesini ve üretilen ürünün dünyaya satılmasını kolaylaştırdığı için sanayi burada toplanmıştır.

Soru 7 (Türkiye Ekonomisinin Sektörel Dağılımı): Türkiye'nin 1950 ve 2020 yıllarına ait sektörel dağılım verilerini kıyasladığımızda, hizmet sektöründeki devasa artışın Türkiye'nin "toplumsal yapısı" üzerindeki etkilerini (şehirleşme, eğitim vb.) tartışınız. **Cevap:** Hizmet sektörünün büyümesi, insanların köylerden şehirlere göç etmesine (şehirleşme) neden olmuştur. Şehirli nüfusun artmasıyla eğitim ve sağlık hizmetlerine erişim kolaylaşmış, yaşam standartları yükselmiş ve Türkiye tarım toplumundan sanayi ve hizmet toplumuna dönüşmüştür.

10.Sınıf COĞRAFYA 2.Dönem 1.Yazılı

Yazilidayim.net - Masalcidede.com

Soru 8 (Ekonomik Sektörler - Tablo Yorumlama): Bir tablodaki verilere göre A ülkesinde tarım yüzde seksen, B ülkesinde hizmet yüzde yetmiş beş paya sahiptir. Bu iki ülkenin "doğum oranları" ve "eğitim seviyeleri" hakkında ne gibi tahminlerde bulunabilirsiniz? **Cevap:** A ülkesi gelişmemiş bir ülkedir; doğum oranları yüksek, eğitim seviyesi düşüktür. B ülkesi gelişmiş bir ülkedir; doğum oranları düşük, eğitim seviyesi ve nitelikli iş gücü oranı yüksektir.